
Expert meeting over prenten

Het Van Gogh Museum organiseerde op 1 juni 2017 een expert meeting over de Franse prentkunst in het fin de siècle, als deel van het programma rond de tentoonstelling 'Prints in Paris 1900.' Een select gezelschap van internationale deskundigen op het gebied van de fin de siècle-grafiek kwam in het museum bijeen om hun inzichten en expertise met elkaar te delen. De internationale deelnemers wisselden ideeën uit over betekenis, context en materialen.

Deelnemers van de expert meeting bespreken prenten uit de tentoonstelling 'Prints in Paris 1900'

Conservator prenten en tekeningen Fleur Roos Rosa de Carvalho opende de expert meeting met een uiteenzetting over de specifieke uitdagingen die bij organiseren van een prentententoonstelling komen kijken en gaf een toelichting op de synthese waar ze na jaren onderzoek toe was gekomen en die aan de basis stond van de tentoonstelling *Prints in Paris 1900*.

Hiërarchie van hoge en lage kunst opgeheven

In de tentoonstelling en de bijbehorende catalogus laat Roos Rosa de Carvalho op overtuigende wijze zien hoe avant-gardekunstenaars als de

Nabis de traditionele hiërarchie van de hoge en lage kunsten ophieven. Het kostte kunstenaars als Bonnard en Toulouse-Lautrec geen enkele moeite de overstap te maken tussen de schijnbaar zo tegengestelde werelden van de 'elite' en de 'straat'. Sterker nog, veel kunstenaars trokken zich niets aan van de traditionele grenzen door in uiteenlopende media te gaan werken, variërend van prenten en schilderijen tot illustraties, decoraties en zelfs sieraden.

Prenten in hun historische context

In haar bijdrage aan de expert meeting belichtte Roos Rosa de Carvalho haar intentie de prenten in hun bredere, historische context terug te plaatsen. In de tentoonstelling waren meer dan 250 prenten te zien, in al zijn artistieke verschijningsvormen: van de meest fijnzinnige *belles épreuves* tot goedkoop gedrukte tijdschrift illustraties. De prenten werden gepresenteerd in hun oorspronkelijke context: van het interieur van een decadente verzamelaar tot het woelige stads- en nachtleven van Parijs. Door uit te gaan van het feitelijke object wist ze de vele segmenten van de wereld van de fin de siècle-grafiek ten volle tot hun recht te laten komen en de nodige nuances te plaatsen bij het zogenaamd democratische karakter van de prentkunst uit het fin de siècle.

Herkennen van druktechnieken

Philip Dennis Cate (Emeritus directeur, The Jane Voorhees Zimmerli Art Museum) besprak het uiterst complexe scala aan moderne fotomechanische druktechnieken in de tweede helft van de negentiende eeuw, en ging daarbij met name in op tijdschriftillustraties. Met hulp van Cate en papierrestaurator Nico Lingbeek, zetten de deskundigen zich gewapend met een vergrootglas, aan de lastige opgave om een lithografie van een fotomechanische reproductie te onderscheiden.

Nieuwe inzichten in het werk van Toulouse-Lautrec

Gabe Weisberg (Professor Emeritus, University of Minnesota) en Richard Thomson (Watson Gordon Professor of Fine Art, University of Edinburgh) wierpen beiden een nieuw licht op het legendarische affiche dat Toulouse-Lautrec ontwierp voor Le Divan Japonais. Ze hielden een enthousiasmerend pleidooi voor een indirecte benadering en presenteerden gloednieuwe bevindingen.

Materiële eigenschappen van een prent

Een nieuwe generatie wetenschappers die zich met prentkunst bezighoudt deelde hun inzichten. Natalie Vieyra (promovendus aan de Tyler School of Art, Temple University) en Britany Salsbury (associate conservator prenten en tekeningen, Milwaukee Art Museum) hielden een intrigerende lezing over

de intrinsieke materiële eigenschappen van de prent. Hun vernieuwende aanpak liet zien hoe deze materiële eigenschappen een immateriële betekenis wisten over te dragen en door drukkers strategisch werden toegepast om het onderwerp, de kleurschakeringen en de kijkervaring van het werk te verrijken.

Cabinet d'amateur en uitvinding van de zeldzaamheid

Nicholas-Henri Zmelty (Maître de conférences en histoire de l'art contemporain, Université de Picardie Jules Verne) en Willa Silverman (Professor of French and Jewish Studies, Pennsylvania State University) bespraken hun visie op de opbouw van een prentencollectie: Silverman ging uitvoerig in op het decor van het *cabinet d'amateur* als een plek waar mannen onder elkaar rustig konden denken. Zmelty sprak over de 'uitvinding van de zeldzaamheid' en liet zien waarom en hoe kunstenaars en kunsthandelaren dat idee introduceerden bij de productie van posters en de aanleg van verzamelingen.

Silverman was dit jaar tevens de *Visiting Fellow* van het jaarlijkse onderzoeksseminar van het Van Gogh Museum, dat gelijktijdig met de expert meeting plaatsvond. Zij gaf een historisch onderbouwd inkijkje in het milieu van verzamelaars van grafiek en kunstboeken en hun netwerk voor de productie, verspreiding en receptie van die werken.

Conclusie

Het was voor alle aanwezigen een voorrecht elkaar en de tentoongestelde werken nader te leren kennen. Deze inspirerende uitwisseling leidt ongetwijfeld tot allerlei nieuwe projecten op het fascinerende gebied van de prentkunst uit het fin de siècle.